

עירובין ב. (המשנה) עד ג. (שורה צרה אחרונה)

ביאורי מושגים

מבוי - מבוי הוא רחוב ללא מוצא המחובר לחצרות בלבד. מהתורה הוא מוגדר כרשות היחיד (חוץ מהרמב"ם המגדירו ככרמלית) אולם יש בו לעשות בו שני תיקונים כדי שניתן יהיה לטלטל בו בשבת:
 א. כיוון שהוא משותף לכמה חצרות הוא צריך שיתוף מבואות מדרבנן.
 ב. כיוון שהוא נראה כרשות הרבים הוא צריך היכר כדי שידעו שזוהי דרך ללא מוצא ולא דרך רבים. ההיכר האפשרי הוא או קורה מעל הפתח או לחי בצידו של הפתח.

משנה

מבוי שגובהו מעל 20 אמה - ימעט.
 ר' יהודה: אינו צריך למעט.
 מבוי שרחב יותר מ 10 אמות - ימעט.
 ואם יש לו צורת הפתח - אינו צריך למעט.

שיטת רב:

1. רב מודה שיש דעה תנאית הסוברת שחכמים לא למדו את דינם מההיכל (יש ברייתא המתירה מבוי גבוה כשיש לו היכר ססגוני - שיטה זו לא למדה את הדין מההיכל שכן גם להיכל היה היכר ובכל זאת גובהו היה 20 אמה).
2. לפי רב - ר' יהודה חולק גם על הסיפא של המשנה וסובר שלא צריך למעט כשהרוחב הוא מעל 10 אמות.
3. רב משנה את הגירסא במשנה. לשיטתו צורת הפתח (שמופיעה בסוף המשנה) לא מועילה כשהרוחב גדול מ10 אמות.

בברייתא מובאות שתי דעות לגבי דעתו של ר"י האם הוא אומר עד 40-50 אמה או שהוא אומר אפילו עד 100.
 הדעה השנייה היא גוזמא ולכן היא יכולה להתיישב גם עם דעת רב, הדעה הראשונה מדויקת ולכן היא מתיישבת רק עם דעת ר"ח.

המח' בין רב לר"ח:
רב: ר' יהודה מתיר דווקא עד 40 אמה.
רב חסדא: גם יותר מכך.

נימוקו של רנב"י מקביל לנימוקו של רבה לגבי פסול סוכה מעל 20 אמה.
 אם רנב"י יישם את נימוקו גם בסוכה (כשיטת רבה) הוא יצטרך להסביר שיש חידוש גם בסוכה וגם במבוי, ולכן המשנה כתבה את הדין בשני המקומות.

טעמים של חכמים ור' יהודה:
רב:
חכמים: יש להקיש לפתח ההיכל שגובהו היה 20 אמה.
ר' יהודה: יש להקיש לפתח האולם שגובהו היה 40 אמה.
רב חסדא:
ר' יהודה: יש להקיש לפתחי ארמונות המלכים שגובהם רם ונישא.
רב נחמן בר יצחק:
חכמים: מעל 20 אמה לא שולטת העין.
ר' יהודה: מעל 20 אמה שולטת העין.